

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OŚWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 41

Wąbrzeźno, czwartek dnia 6 kwietnia 1939

Rok 21

Minister Beck w Londynie

Pierwsze rozmowy o doniosłej wagi politycznej

LONDYN. Minister spraw zagranicznych Józef Beck przybył do Londynu w poniedziałek, o godzinie 4,35. Na peronie dworca Viktoria ministra Becka powitał w imieniu rządu brytyjskiego lord Halifax. Następnie powitał ministra zebrani w dużym gronie przedstawicieli placówek polskich w Londynie, dziennikarze polscy oraz przedstawiciele miejscowej Polonii z ks. rektorem Staniszewskim na czele.

Na peronie ustawionych było około 30 fotografów, którzy dokonali szeregu zdjęć min. Becka w chwili, gdy serdecznie go witał lord Halifax.

LONDYN. Pierwsza rozmowa min. Becka z lordem Halifaxem, która rozpoczęła się w Foreign Office o godzinie 11 przed południem zakończona została parę minut przed godziną 13,00. Trwała więc blisko dwie godziny. W konferencji tej brał udział również ambasador Raczynski i dyr. Potocki z M.S.Z. Ze strony angielskiej zaś stały podsekretarz stanu w Foreign Office sir Aleksander Cadogan, zastępca stałego podsekretarza stanu w Foreign Office sir Orme Strang.

Po konferencji min. Beck udał się do hotelu Savoy na prywatne śniadanie wydane na jego честь przez lorda Halifaxa. Śniadanie to zaszczytli swą obecnością księża i księżna Kentu.

LONDYN. W dniu wczorajszym o godzinie 11,00 przed południem wyjechał min. Beck samochodem do Windsoru, na audiencję do króla Jerzego. Min. Beck będzie gościem pary królewskiej na śniadaniu, wydanym w pałacu windsorskim. Po powrocie w godzinach popołudniowych odbędzie się ponowna konferencja w Foreign Office.

LONDYN. Prasa angielska obszernie pisze o przyjeździe min. Becka, który nastąpił w poniedziałek, dnia 3 bm.

„News Chronicle” twierdzi, że antypolska propaganda prasy niemieckiej ma na celu wywarcie presji na rozmowy min. Becka z premierem Chamberlainem — tak, aby nie doszło do żadnego ścisłego związku między Polską a Anglią. Pismo twierdzi, że Niemcy nie mogą obecnie myśleć o wojnie, a jeśli chodzi o zaopatrzenie Polski w materiał wojenny, to mocarstwa zachodnie znajdują odpowiednie drogi.

Równocześnie i pozostała prasa angielska zajmuje się na czołowych miejscach stosunkami polsko - niemieckimi.

„Daily Mail” stwierdza, że Polska ma 500.000 ludzi pod bronią i ponad 4 miliony rezerw.

Lebrun kandyduje na Prezydenta Francji

PARYŻ. Agencja Havasa donosi, iż ulegając licznym prośbom, prezydent Lebrun zgodził się na ponowne wystawienie swej kandydatury na zgromadzeniu narodowym, mającym odbyć się w Wersalu w dniu 5 kwietnia 1939 roku.

Dookoła tragicznego zgonu pułkownika Sławka

WARSZAWA. W sprawie samobójstwa płk. Sławka podają następujące szczegóły:

Natychmiast po przewiezieniu do szpitala dr Sokołowski rozpoczął operację

trepanacji czaszki, która trwała około 2 godzin. Po operacji dokonano transfuzji krwi, po czym stan płk. Sławka polepszył się. Około godziny 4-tej rano przybył kapelan wojskowy, który udzielił Ostatniego Namaszczenia.

W tym czasie odwiedzili płk. Sławka prócz pp. A. Piłsudskiej, b. prem. Prystora, Światalskiego i Jędrzejewicza b. prem. Kozłowski, b. wicemarszałek Szaetzel, b. wicemin. Dolanowski, Siedlecki, b. sen. Jaroszewiczowa i szereg rozmaitych oficerów i szeregu miast porozlepiano żałobne klepsydry, podpisane przez grono przyjaciół.

WARSZAWA. Dnia 4 bm. o godzinie 12,00 do mieszkania śp. płk. Sławka przybył prezes Rady Ministrów, generał Sławoj - Skadkowski i wpisał się do księgi kondolencyjnej.

Śmierć króla Iraku w wypadku samochodowym

Havas donosi z Bagdadu, że młody król Iraku Ghazi padł ofiarą śmiertelnego wypadku samochodowego w nocy na wtorek.

Król Ghazi miał 27 lat. Spadkobiercą jego jest emir Fajsal, urodzony w 1935 r.

W Bagdadzie, stolicy Iraku ogłoszono następujące szczegóły tragicznej śmierci króla Ghaziego:

Król sam prowadził samochód, wracając do pałacu, gdy o godzinie 23,30 wóz jadący z wielką szybkością wpadł na przydrożny słup telegraficzny.

Król stracił natychmiast przytomność i zmarł o godzinie 0,40 na skutek złamania podstawy czaszki i wstrząsu mózgu. Akt zgonu podpisany został przez 5 lekarzy.

BAGDAD. Stolica Iraku przynębiona jest z powodu tragicznego zgonu króla Ghazi 1-go. Mieszkańcy tłumnie składają pośmiertny hołd zwłokom króla, złożonym w pałacu. Zarządzone zostały publiczne modlitwy.

Rodacy z za oceanu spieszą z pomocą

WARSZAWA. Światowy Związek Polaków z Zagranicy otrzymał od Zarządu Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego ze Stanów Zjednoczonych A. P. depezę następującej treści:

„Łącząc się z Narodem Polskim w tak ważnych chwilach, Zarząd Główny Zjednoczenia Polskiego Rzymsko -Katolickiego w Stanach Zjednoczonych A. P. na plenarnej sesji całego dyrektoriatu u-

chwalił zaapelować do społeczeństwa o składanie ofiar na Fundusz Obrony Narodowej.

Wierząc niezłomnie, że Ojczyzna ojców naszych wyjdzie z każdej rozprawy zwycięsko, życzymy tego z całego serca i duszy.

Z A ZARZĄD GŁÓWNY
(—) Józef Kania, prez.
(—) J. Barć sekr. (—) ks. Grochowski

Deklaracja Chamberlaina w sprawie Gdańska

LONDYN. Korespondent londyński Reutera donosi, iż deklaracja Chamberlaina poddana była w Londynie dokładnemu badaniu kół politycznych. O ile można wnioskować, deklaracja uznana została za całkowicie jasną i za niezawierającą żadnych luk.

Uważają w Londynie, iż pewne interpretacje, jakie zostały wysunięte w związku z niektórymi ustępami tej deklaracji nie mają żadnego usprawiedliwienia. Jeśli chodzi o Gdańsk, to uważają w Londynie, że całkowicie od Polski samej zależy decyzja w jakim wypadku uzna ona, że jej niezależność jest zagrożona. W tym świetle uważają, że niema tu żadnych podstaw do wątpliwości. Uważają tu, że byłoby rzeczą niebezpieczną wybieranie poszczególnych ustępów deklaracji i osobne ich interpretowanie.

zku z niektórymi ustępami tej deklaracji nie mają żadnego usprawiedliwienia. Jeśli chodzi o Gdańsk, to uważają w Londynie, że całkowicie od Polski samej zależy decyzja w jakim wypadku uzna ona, że jej niezależność jest zagrożona. W tym świetle uważają, że niema tu żadnych podstaw do wątpliwości. Uważają tu, że byłoby rzeczą niebezpieczną wybieranie poszczególnych ustępów deklaracji i osobne ich interpretowanie.

Wielka rewia w Pradze

PRAGA. Urzędowo donoszą, że protektorat Rzeszy dla Czech i Moraw min. von Neurath przybył do Pragi dziś tj. 5 kwietnia 1939 roku. Z okazji przyjazdu min. von Neuratha odbędzie się w Pradze wielka rewia wojsk niemieckich.

Jak donoszą wkrótce po przybyciu do Pragi min. von Neuratha ogłoszona będzie w sposób formalny konstytucja protektoratu. Dotychczas podstawą nowego ustroju Czech i Moraw pod suwerennością Rzeszy jest proklamacja kanclerza Hitlera, ogłoszona z zamku na Hradczynie przez min. von Neuratha dnia 16 marca.

Do dzisiaj 5. IV.
150 milj.

przekracza suma zadeklarowana na Pomoc Lotniczą.

Czy spełniłeś już swój obowiązek?

Powitanie pierwszego ambasadora Francji przy rządzie gen. Franco Marszałka Petain przez przedstawicieli Hiszpanii narodowej na granicy francusko - hiszpańskiej.

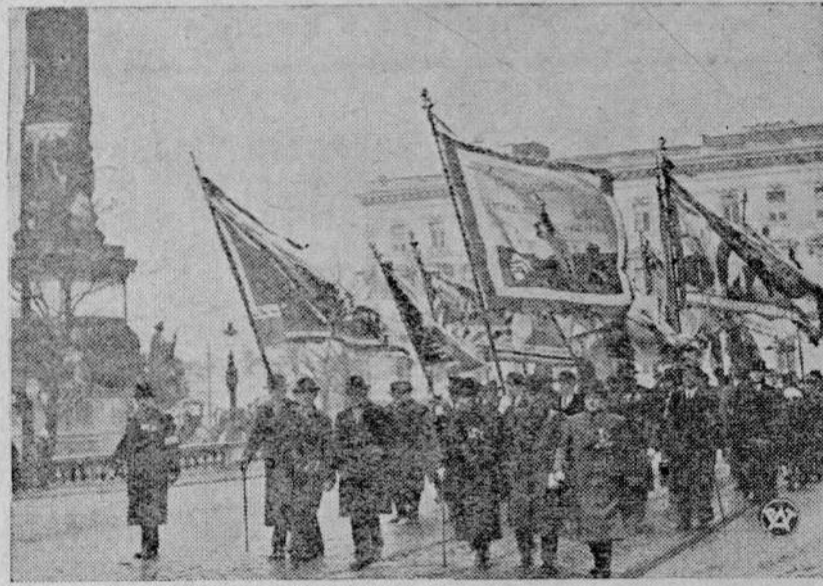
W Wielkopolsce powstaje wielki okręg produkcji wiśni

Od kilku lat daje się stwierdzić gwałtowne zapotrzebowanie wiśni na cele przetwórstwa. Pojawienie się na polskim rynku nowego produktu, t. zw. „płynnego owocu”, oraz rozwijający się eksport soków wiśniowych stworzyły pomysły warunki dla plantacji wiśni. Liczne powstające w Wielkopolsce fabryki przetworów owocowych coraz silniej odczuwają brak tego cennego surowca. Sfery przemysłowe zgodnie oceniły, że surowiec z terenu Wielkopolski, ze względu na silną barwę soku i dużą zawartość cukru, jest na cele przetwórstwa bezkonkurencyjny. Biorąc pod uwagę zarówno brak dostatecznej ilości surowca na miejscu, jak i naturalne warunki przyrodnicze dla produkcji wiśni na terenie woj. poznańskiego, Wielkopolska Izba Rolnicza wystąpiła z inicjatywą stworzenia wielkiego okręgu plantacji sadów wiśniowych. W planie Izby jest wysadzenie w ciągu najbliższych 5 lat około pół miliona drzew wiśniowych w zwartych, obejmujących całe wioski, rejonach.

Ponieważ wiśnia jest drzewem biednych gleb, akcja zakładania sadów wiśniowych prowadzona będzie w najbiedniejszych powiatach Wielkopolski i swym zasięgiem obejmie około 2.500 gospodarstw włościańskich. Zamierzone jest stworzenie dwóch dużych okręgów produkcji, z których jeden obejmuje trzy nadgraniczne powiaty, a mianowicie Międzychód, Czarnków i Chodzież, oraz drugi okręg, obejmujący najbardziej części dwóch, wcielonych ostatnio do Wielkopolski, powiatów: Konina i Turka.

Dzięki nadzwyczaj życzliwemu ustunkowaniu się do inicjatywy Izby wojewody Maruszewskiego, którego troska o poprawę warunków bytu ludności wiejskiej najbardziej powiatów Wielkopolski jest powszechnie znana, oraz dzięki zapewnieniu sfinansowania akcji przez Fundusz Pracy, Izba już z wiosną br. przystąpiła do realizacji szczegółowo wypracowanego programu.

Z powszechnego i życzliwego zainteresowania się tą akcją oraz z racjonalnego jej ujęcia przez Izbę należy sądzić, że zgodnie z ustalonym planem — powstanie dużej i zwartej bazy produkcji wiśni stanie się rzeczywistością i przyczyni się do dalszego rozwoju przemysłu przetwórczego na terenie Wielkopolski.

Belgia ku czci swych inwalidów wojennych. Oddziały inwalidów wojennych z rozwiniętymi sztandarami podczas przemarszu przed grobem Nieznanego Żołnierza w Brukseli.

Doskonałe wpływy w marcu z opłat od mąki i kaszy

Jak nas informują, marzec 1939 roku należał do jednego z najlepszych miesięcy odnośnie wpływów, jakie osiągnął skarb państwa z opłat od mąki i kaszy.

Tak więc pierwsza dekada marca dała ogółem 1.713.000 zł, podczas gdy np. pierwsza dekada lutego — 1.240.000 zł, II-ga dekada marca — 1.442.000 zł, II-ga dekada lutego — 1.114.000 zł. W tym okresie za marzec nie jest jeszcze obliczony, ale jak spodziewają się w miarodajnych kołach, wpływ III-ciej dekady marca przekroczy sumę 1.000.000 zł. Dało by to, licząc całą sumę wpływów od września 1938 r. 30.000.000 zł, a więc w przeciągu 6,5 miesięcy tyle, ile rząd przewidywał na cały rok gospodarczy, t. zn. do sierpnia 1939 roku.

Zapisz się do LMK.

Kobieta z płonącymi włosami

GNIEZNO. Niezwykle tragiczny wypadek wydarzył się w Bielsku, pow. mogileńskiego, w zagrodzie Heleny Frankowskiej.

Frankowskiej podczas wystawiania obiadu z pieca zajęły się od płomieni długie włosy na głowie.

Przytomna kobieta natychmiast owinęła sobie włosy na głowie ręcznikiem i w ten sposób ugasiła płomień. Mimo to doznała poważnych poparzeń głowy, szyi i rąk. Frankowską odstawiono w stanie ciężkim do szpitala.

Wiara w duchy na wyspach Polinezji

Na wyspach pod Wiatrem i na Morei miałem kilkakrotnie okazję stwierdzić głęboko zakorzoną wiarę w „niebezpieczeństwo nocy”. Woraudzie misjonarze protestancy starają się od przeszło stu lat wykorzystać liczne zabobony krajowców, jednak przeważnie bezskutecznie. Na Tahiti słowo „tura-pahu” nie jest dobrze zdefiniowane. Wspierają mieszając pojęcie złego ducha „varmo ino” z duchem nocnym nieboszczyka, straszącym ludzi. Ponieważ biały człowiek nie zważa na strachy i często „nieszkodliwie” przechadza się nocną porą, więc istnieje głębokie przeswiadczenie, że złe moce nie mu nie mogą zrobić i że człowiek biały jest wolny z racji swego koloru skóry, od ukazywania mu się duchów lokalnych. Ale sami w nocy nie odważają się wyjść poza obręb swego domu. A gdy są zmuszeni odwiedzić sąsiada, wówczas biorą latarkę. Często w chacie krajowca światło pali się przez całą noc. Gdy w domu śpi kilka osób, strachy nocne trąca grozę; nigdy jednak krajowice nie zeodzie nocować samotnie w pustej chacie. Biały, co innego, nie ryzykuje. To też przybywa z Europy chętnie umieszczają w osobnym domku gościnnym. Przyznam się, że mimo, że jestem „białym” odczuwam pewien respekt przed tajemniczą polinezyjską nocą. Ile razy wracam z gór zapóźniony — po zachodzie słońca, to moi brunatni przyjaciele mówili kiwając głowami: tak oto — ty sobie chodzisz w ciemnościach nocy, my się spieszymy do do-

mu, gdy słońce zbliża się do horyzontu. Czas ukazywania duchów jest zwykle ograniczony, od zachodu słońca, aż do godziny czwartej rano. Gdy jutrzienka zablśnie na niebie, wtedy wszystko znika. Znam kilka krajowców, którzy „widzieli tupa-pahu”, ale gdy zapytałem jak duch wyglądał, odpowiedź wypadła dość mętnie. Miało to być coś w rodzaju węży czy ruchomego słupa ognistego, bytującego w dżungli, na ruinach starych świątyń. W innych wypadkach zjaw ukazywała się w postaci zwierzęcej, tylko wyolbrzymionej wyobraźnią nocną, jako wielki dzik „puua oviri”, lub ptak, lub nawet owad. Mniemam, że ta kategoria wyobrażeń ma może coś wspólnego z resztkami wiary w reinkarnację, choć z drugiej strony i bogowie potrafią przybierać postać zwierzęcą. Po śmierci dziecka matka lub ojciec otaczają szczególną opieką jedno ze zwierząt domowych, a czasem i dzi- kich, o którym przypuszczalnie sądzą, że jest tymczasowym nasileniem ducha ich dziecka. Najgroźniejszą kategorią zjaw stanowią wampiry nocne, które mogą napaść na samotnego człowieka i wysać mu życie z piersi. Są to duchy bardzo złośliwe i niejednego krajowca miały przyprowadzić do śmierci (sugestia przerażenia). Nie ma reguły co do czasu, w którym duch człowieka może kra- żyć po śmierci. Z opowiadań krajowców zdaje się wynikać, że najdłużej spacerują duchy ludzi, których ciała nie zostało pogrzebane w ziemi.

Ukraińcy o kanclerzu Hitlerze

LWÓW. Lwowski dziennik „Ukraiński Wisty” przynosi wstępny artykuł o kanclerzu Hitlerze. Po skreśleniu kim jest kanclerz dla Niemców i jak Niemcy się do niego odnoszą, kreśli autor dotychczasową aktywną politykę niemiecką, osiągającą sukcesy po przez Austrię, Su-

dety, Czechy i Kłajpedę, które przeszły do Niemiec bez jednego wystrzału.

„Hitler stale podkreśla” — ciągnie dalej autor — „że on nie chce wojny, lecz również że jej się nie boi i jest na nią przygotowany. Tym ma przewagę nad zachodnimi demokracjami, które wojny nie chcą, lecz jej się boją. Francja — to kraj, który wymiera. Poświęcenie życia miliona młodych Francuzów, to dalsze przyspieszenie wymierania kraju, nawet w wypadku wygranej wojny. Anglia również sobie zdaje sprawę, że ma bardzo wiele do stracenia. Perłę angielskiej korony — Indie, można stracić nawet na wypadek przegranej na kontynencie europejskim.

Stąd też francusko - angielski sojusz jest na wskroś defensywny i zgłasza swoje nie zainteresowanie wszędzie tam, gdzie bez utraty swego prestiżu i swoich bezpośrednich interesów można nie angażować się. Dlatego w ostatnich czasach Anglia i Francja zadeklarowały obronę tylko Szwajcarii, Belgii i Holandii, a zatem tych krajów, których Niemcy nie zamierzają atakować.

Czy Niemcom poszczęści się dalsza przebudowa Europy bez jednego wystrzału? Lub inaczej — zrezygnują Niemcy z dalszej przebudowy, która wymagać będzie wymiany strzałów i niemieckiej krwi? Pytania, na które nie mniej szukamy odpowiedzi.”

Autor kończy: Adolf Hitler nie śmie mieć ani jednego niepowodzenia. Bo pierwsze niepowodzenie zniszczyło by cały system rozumowania narodu niemieckiego, wiarę w jego nieomyślność. I to byłby początek końca. Dlatego też Hitler wprost genialnie przemysła szansę, uderza niespodziewanie, zaskakuje, przy czym najmniejszej uwagi nie zwraca na to, kiedy stalowy walec miażdży po drodze kwiatki, czy nawet całe

GNIEZNO. Trwający od blisko siedmiu lat proces gnieźnieńskiej Ubezpieczalni Społecznej z Cukrownią w Gnieźnie został zakończony wyrokiem, skazującym cukrownię na zapłacenie Ubezpieczalni Społecznej około 40 tys. złotych.

Proces ten powstał na tle różnicy płaconych składek przez cukrownię gnieźnieńską. Wyrok ten posiada natychmiastową klauzulę wykonalności.

Polinezyjczycy sądzą przeważnie, że gdy już tylko kości pozostaną w grobie, wówczas duch przestaje krażyć. Ludzie żywi nie odczuwają wcale wstrętu do szkieletów i nieboszczyków; umarli biorą często udział w ich życiu. Granica między żywymi i umarłymi zaciera się nieraz. Dawniej żona mogła po pewnym czasie wydobyć głowę męża nieboszczyka, oczyścić ją pięknie i chować u siebie w domu jako najdroższą pamiątkę. Zresztą reguły tutaj nie można ustalić, w każdej kaście są inne zwyczaje pogrzebowe. Ciała rodziny królewskiej były potajemnie wynoszone w góry i tylko dwóch członków dawnej dynastii zna miejsce, gdzie są ukryte groby dawnych władców Tahiti. Gdy któregoś dnia rozmawiałem z dyrektorem muzeum w Papeete, opowiadał mi, że zwłoki ostatniego króla Pomare V, zostały wyniesione w nocy w góry i że w bardzo brzydkim grobowcu, który odwiedzą turyści, pod nazwą grobu królewskiego, nie spoczywają zwłoki ostatniego króla Tahiti.

Często, gdy się schodzi parę osób w Europie, tematem pogawędki jest „telepatia”, czyli odczuwanie na odległość myśli i uczuć innej osoby. W Polinezji te sprawy są o wiele silniej zaakcentowane. Komunikowanie się wzajemne między zmarłym mężem a żoną, która została przy życiu, lub przyjaciela z przyjaciela spotyka się w opowiadaniach wyspiarzy dość często. Niektóre mniemania i szczegóły wierzeń polinezyjskich są jakby kopią średniowiecza i specjaliści mieliby ogromne pole do studiów porównawczych.

Pojęcie nieba u wyspiarzy Polinezji jest bardzo poetyczne. „Rohutu noa noa” — to miejsce światła i radości. Słońce tam świeci bardzo żywo, powietrze wonne i zawsze czyste, ani chorób, ani starości, ani smutków, ani cierpienia. Kwiaty zawsze świeże, owoce zawsze dojrzałe, pokarm doskonały. Śpiewy, tańce i zabawy ciągle, przy kobietach wiecznie pięknych i młodych. Większość dusz zmarłych idzie jednak do miejsca zwanego „po” — coś jakby kraina cieni, skąd jednak dusze te mogą wychodzić i przebywać z żyjącymi. Przez modlitwy kapłanów i datki na świątynie rodziny zmarłego, można duszę wyzwolić z „po” aż do nieba. Istnieje też pojęcie piekła, ale na szczęście miejscowość ta jest bardzo mało zaludniona, gdyż „toareva” — piekło miało pogryźć w sobie tylko ludzi buntujących się przeciw „prawu świątyni”, a mało było takich śmiałków w Oceanii. Z innych grzechów można było zawsze się oczyścić; był nawet obrządek, w którym tkwiła pewna idea zadośćuczynienia.

Pytałem się na Tahiti o nimfę o rudych włosach, zwana „tetea”. Bardzo była piękna, ale płożliwa. Nikt mi jednak już nie umiał odpowiedzieć, czy zna tę legendarną postać. Zjawy wydawać miały rodzaj przeraźliwego świstu pomieszanego z jękiem, zaś Rusalka miała wabić przechodniów ślicznym śpiewem, też nieco podobnym do gwizdania; tylko, że ten śpiew zachwycał, fascynował miękkością tonu. Nie jeden poeta Oceanii słyszał już istotnie pieśń „rusalki o rudych włosach”.

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Z Pomorza Zemścił się na psie sąsiada

BYDGOSZCZ.

● (Niemiecki dziennikarz aresztowany w Bydgoszczy.) W Bydgoszczy aresztowano korespondenta „Deutsche Nachrichten Büro”, Karola Fenskego, za podawanie zagranicę nieprawdziwych i niepokojących wiadomości o Polsce, które obrażały powagę państwa polskiego.

INOWROCLAW.

△ (Ptactwo marznie i ginie z głodu.) Ostatnio zauważono stada przelotnego ptactwa na Kujawach, które wobec mrozów, opadów śnieżnych i zamrzniętych wód, wegetuje wśród zimna i pada z głodu. Poczciwe bociany, które tu i ówdzie przyleciały na miejsce swego zamieszkania, przedstawiają żałosny widok wyczerpania i przygnębienia.

Z całej Polski

WARSZAWA.

△ (Najście na lokal „Zadrugi” i kłopot z węzłem.) Na lokal „Zadrugi” w Warszawie dokonało kilku do tej pory nieznanymi osobnikami najścia. Ponieważ w lokalu nie było nikogo, prócz służącej, obsługującej mieszkanie, sprawcy ci zniszczyli posąg Światowida, rozbili urnę starostwianką i zniszczyli akwarium, w którym był umieszczony węz. Wskutek rozbicia akwarium węz wypętał i tak się skrył że do tej pory nie odnaleziono go. Fakt ten wywołał zaniepokojenie wśród mieszkańców domu.

△ (Wzmoczone zainteresowanie prasy niemieckiej Polską.) W ostatnich czasach przybyło na stały pobyt do Warszawy szereg nowych korespondentów pism zagranicznych. Wśród tych znajdują się również nowi przedstawiciele prasy niemieckiej z Trzeciej Rzeszy, która i tak do tej pory miała już poważniejszą ilość swoich korespondentów w stolicy. Przybył red. Artur Reiss, jako korespondent „Berliner Börsen Zeitung” i dr A. Schönebeck, jako korespondent zagraniczny „Dako”.

△ (Zgon płk. Sławka.) Mimo usilnych zabiegów lekarzy nie udało się uratować życia płk. Walerego Sławka. Zgon nastąpił dnia 3 kwietnia 1939 roku o godzinie 7-mej rano.

SIEDLCE.

△ (Dr Kiernik opuścił Siedlce.) Po otrzymaniu decyzji prokuratora o udzieleniu 6-miesięcznej przerwy w odbywaniu kary oraz po załatwieniu odpowiednich formalności, dr Władysław Kiernik opuścił więzienie, wyjeżdżając w towarzystwie rodziny ze Siedlec.

Dr Kiernik udał się na wypoczynek nie podając w tej chwili miejscowości, w której zatrzyma się dłużej.

CZYSTOCHOWA.

△ (Dzieci bojkotują lekarza — żyda.) W szkole powszechnej nr 21 na Rakowie miało się odbyć szczepienie ochronne wszystkich dzieci przeciw ospie. W tym celu władze przysłały lekarza żyda, aby dokonał szczepienia.

Widząc jednak żyda, dzieci z własnej inicjatywy odmówiły poddania się szczepieniu. Nie pomogły namowy i polecenia władz szkolnych, dzieci twierdzą, że jest to niezgodne z ich polskim honorem, aby w chwili, gdy tylu polskich lekarzy jest bez pracy, szczepienia dokonywał żyd.

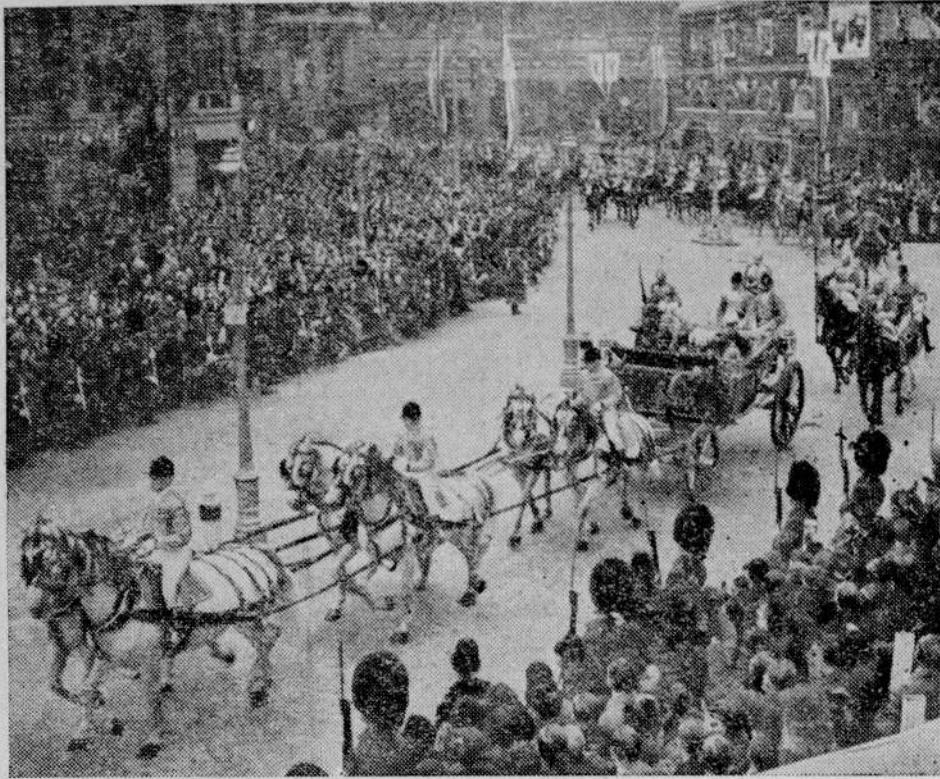
KRAKÓW.

△ (Wincenty Witos zgłosił się do prokuratora.) W dniu 3 kwietnia 1939 roku Wincenty Witos zgłosił się do proratora sądu okręgowego w Krakowie i w wykonaniu wyroku sądowego osadzony został w więzieniu.

Jak wiadomo, spośród skazanych tym że wyrokiem, a zbiegłych poza granice kraju, powrócili już do Polski i byli osadzeni w więzieniu dr Adam Pragier i dr Władysław Kiernik.

BYDGOSZCZ. Któryś z filozofów powiedział, iż człowiek, czyniąc krzywdę zwierzętom, winien być wykluczony ze społeczności. Niestety zdarzają się bardzo często wypadki umyślnego dręczenia zwierząt, z powodu wrodzonego sadyzmu bądź też z zemsty na posiadaczu wierzeć. Taki wypadek rozpatrywał sąd byd-

goski. Na ławie oskarżonych zasiadł 27-letni Jan C. z Bydgoszczy. Powodowany wrogiem nastawieniem do swego sąsiada, oblał jego psa kwasem solnym. Niewinne stworzenie straciło wzrok i uległo dotkliwym poparzeniom. Sąd skazał nieludzkiego oprawcę na 6 tygodni aresztu i 200 złotych grzywny.

Wizyta prezydenta Francji w Londynie.

Prezydent Lebrun w towarzystwie króla Jerzego 4-go w karocy dworskiej, podczas uroczystego przejazdu ulicami Londynu do Buckingham Palace. W drugim powozie jedzie pani Lebrun w towarzystwie królowej Elżbiety.

Akcja za powszechną służbą kobiecą

WARSZAWA. W wykonaniu uchwał nadzwyczajnego zjazdu delegatów organizacji Przystosowania Wojskowego Kobiet w obecności przedstawicielek 16 organizacji, współdziałających i popierających została wydana odezwa, wzywająca do stworzenia we wszystkich wsiach, miasteczkach i miastach ośrodki pracy obrony państwa przy szerzeniu hasła: „powszechnej kobiecej służby ojczyźnie.”

Celem stworzenia wielkiej pomocni-

czej armii kobiecej zostaje otwarty zaciąg dla kobiet dla przystosowania do obrony kraju w zespole PWK. oraz w zespołach. Centr. Organ. Gospodyń Wiejskich, Centr. Związku Młodej Wsi, Kółkach Polek, Organ. Harcerki, Służby Ob. Tow. Młodych Polek, Zw. Pań Domu, Zw. Pracy Obyw. Kobiet, Kobiecych Klubach Strzeleckich, Rodzinach Wojskowych, Rodzinach Rezerwistów, Sam. Spółdz. Kobiet Straży Przedniej.

Wielka manifestacja P.P.S. w Łodzi

ŁÓDŹ. Dnia 2 kwietnia 1939 roku odbyło się w sali Filharmonii w Łodzi wielkie zgromadzenie, zwołane przez P.P.S., poświęcone aktualnym zagadnieniom.

We wszystkich wygłoszonych przemówieniach dominowała troska o całość granic Polski i nuta zdecydowanej gotowości klasy robotniczej do wszelkich ofiar.

Z dużym zainteresowaniem wysłuchano przemówienia sekretarza OKR., p. Henryka Wachowicza, który poruszył wszystkie aktualne sprawy, związane z wewnętrzną sytuacją Polski. P. Wachowicz zapowiedział wspólną akcję PPS, Klas. Związków Zawodowych i Stron Ludowego. Poruszył również zagadnienia polityki zagranicznej.

Jednogłośnie uchwalono rezolucję, która po stwierdzeniu, jakie stanowisko zajmuje klasa robotnicza do wydarzeń międzynarodowych i sytuacji wewnątrz kraju, kończy się oświadczeniem, że „ludność pracująca w Łodzi jest w swoim stanowisku solidarna ze swymi braćmi ze wszystkich wsi i miast i gotowa

jest wraz z nimi oddać wszystko wraz ze skarbem swego życia w ofierze dla obrony niepodległości Polski, którą uważa a bezcenną zdobycz, przekazaną jej przez pokolenie robotników i chłopów w Polsce.

Ze świata

GDAŃSK.

□ (Pojedynki Foerстера z Greiserem.) Prasa londyńska donosi w depeszach z Gdańska o sensacyjnym pojedynku, jaki odbył się w Wolnym Mieście.

Przeciwnikami byli przywódca hitlerowców gdańskich Albrecht Foerster, którego prasa angielska nazywa siostrzeńcem Hitlera i Artur Greiser, prezydent gdańskiego Senatu.

Pojedynki pomiędzy tymi dwiema hitlerowskimi osobistościami odbył się przed kilkoma dniami w godzinach rannych. Prezydent Greiser, był kapitanem armii

niemieckiej, w czasie pojedynku zranił ciężko Foerстера w brzuch, strzelając z pistoletu.

Prasa angielska donosi dalej, że przyczyną pojedynku była kłótnia, jaka pomiędzy przeciwnikami wybuchła w piwiarni.

= X =

BERLIN.

□ (Śmierć podczas przejażdżki konnej księżniczki Oldenburg.) Szesnastoletnia księżniczka Oldenburg podczas przejażdżki konnej spadła z konia, doznając pęknięcia podstawy czaszki. Zwłoki księżniczki znaleziono po dłuższych poszukiwaniach w lesie dopiero następnego dnia.

= X =

□ (Korona czeska — 10 fenigów.) Na mocy dekretu marszałka Goeringa kurs korony czeskiej ustalony został na obszarze protektoratu czesko-morawskiego na 10 fenigów niemieckich.

• ▽ •

KARLOWE WARY.

□ (Klasztor Franciszkanów przerobiony na hotel turystyczny.) W czasie swej podróży inspekcyjnej w okręgu sudeckim, inż. Todt był wczoraj obecny na poświęceniu pierwszego hotelu turystycznego, utworzonego na skrzyżowaniu dwóch ważnych arterii autobusowych.

Hotel ten był od niedawna jeszcze siedzibą OO. Franciszkanów. Położony w malowniczej okolicy stary klasztor zamieniony na hotel sięgać będzie, według przewidywań organizatorów tego przedsięwzięcia, masy turystów.

• ▽ •

MOSKWA.

□ („Nieznany obraz Rubensa.”) W tych dniach został oddany do państwowego muzeum im. Puszkina w Moskwie stary obraz nieznanego malarza. Artysta konserwator p. Korin ocenił go jako obraz nieznanego malarza flamandzkiego z 17-go w. Późniejsze prace konserwatorskie polegające na oczyszczeniu obrazu, wykazały w górnym rogu cyfry łacińskie „R. F.” Ekspert prof. W. Niewieżyńska stwierdziła, że jest to nieznany obraz Rubensa, pochodzący z okresu 1609 — 1613 r.

• ▽ •

PRAGA.

□ (Pożar fabryki w okolicach Pragi.) Pożar zniszczył część jednej z wielkich fabryk maszyn i sprzętu rolniczego w pobliżu Pragi. M. in. pastwą płomieni padły magazyny z maszynami, przeznaczony mi na eksport. Straty wyrządzone przez pożar wynoszą, według obliczeń dzienników czeskich, 12 milionów koron.

• ▽ •

□ (Niepokojące pogłoski.) W ostatnich dniach społeczeństwo czeskie zaniepokojone zostało pogłoskami o zamiarach dalszego ograniczenia autonomii ziem czesko-morawskich. Pogłoski te pojawiły się w związku z opóźnieniem ogłoszenia postanowień wykonawczych do dekretu o ustanowieniu protektoratu. Jak wyjaśnia przewodniczący komisji Zjednoczenia Narodowego Hruby, pogłoski te są pozbawione wszelkich podstaw.

Statut autonomiczny ziem czesko-morawskich ma być ogłoszony najdalej za tydzień. Jednocześnie zapowiedziano surowe kary za wywołanie niepokoju publicznego.

• ▽ •

OSŁO.

□ (Koncentracja floty norweskiej na Bałtyku.) Rocznik marynarzy, który w dniu 1 kwietnia miał być zwolniony, został na razie zatrzymany na dalsze 4-ry miesiące. Wskutek tego stan liczebny norweskiej floty wojennej został zdwojony. Poza tym jednostki floty, znajdujące się na zachodnich wybrzeżach Norwegii otrzymały rozkaz pospiesznego powrotu do swych macierzystych portów na Bałtyku.

• ▽ •

KRONIKA

Kalendarzyk

Środa

Wincentego b. Irena m.

Słońca wsch 5,28 zach 18,39

Księżycy wsch 20,45 zach 5,52

Czwartek

Wielki Czwartek, Wilhelm

Słońca wsch 5,26 zach 18,40

Księżycy wsch 21,56 zach 6,26

WĄBRZEŻNO

— Zebranie, celem zorganizowania Powiatowego Komitetu Pożyczki Obrony Przeciwniczej odbędzie się w czwartek, dnia 6 kwietnia 1939 roku o godzinie 16,00 w sali Rady Powiatowej w Wąbrzeźnie (Starostwo.)
KOMISARZ POWIATOWY POŻYCZKI OBRONY PRZECIWNICZEJ
(—) KALKSTEIN, Starosta Powiatowy.

● Przesunięcie terminu zakończenia wakacji wielkanocnych. Minister oświaty przesunął termin zakończenia wakacji wielkanocnych na dzień 12 kwietnia. Zajęcia szkolne rozpoczną się zatem w czwartek 13 kwietnia.

● Wielkanocny dar dla biednych dzieci bezrobotnych. Podczas publicznej kwesty urządzonej w dniu 2 kwietnia 1939 roku pod hasłem „Wielkanocny dar dla biednych dzieci bezrobotnych” zebrano ogółem 110,90 zł.

Za złożone ofiary składamy Szan. Ofiarodawcom uprzejmie nasze serdeczne podziękowanie. Zarazem składamy serdeczne podziękowanie za poniesione trudy podczas wykonywania kwesty a mianowicie pp.: Badyanowej, Błaskiewiczównie, Białkowskiemu Józefowi, Białkowskiemu Zygrydowi, Bielińskiej, Cegleckiej, Candronie, Fialkowskiej, Drowej Górskiej, Gaszyńskiej, Galubie, Góralskiej, Jankowskiej A., Kruszczyńskiej, Kędzierskiemu, Ługiewiczowej, Markowskiej, Drowej Piotrowskiej, Drowej Podlaszewskiej, Pruchniewskiej, Piotrowskiej J., Piórowi A., Przyszalskiemu, Rzymkowskiej, Sprenglewskiej, Szymańskiej, Wołoszczakowej, Wiśniewskiej i Ziółkowskiej.

Z A KOMITET

(—) SCHWARZ, burmistrz

● Czyn godny naśladowania. Na pomoc wielkanocną dla bezrobotnych złożył p. prof. GOLIK zł 5,—. Kto pójdzie za jego przykładem?

● Na F. O. N. Uczeń klasy II Szkoły Powszechnej Męskiej, Głowczewski Zdzisław złożył swoje oszczędności w sumie 20 złotych na Fundusz Obrony Narodowej

Piękny dar chopca zasługuje na najwyższą pochwałę

● Kasa Urzędu Skarbowego przyjmuje subskrypcję na Pożyczkę Obrony Przeciwniczej.

● Podziękowanie P. Marianowi Kostrzewie, właścicielowi hotelu „Dwór Wąbrzeski” za bezinteresowne użyczenie sali dla Kina Propagandowego MSW. składa podziękowanie Komitet Powiatowy

● Jarmark na konie i bydło. Na wczorajszym jarmarku panował słaby ruch. Koni sprowadzono na targowicę miejską około 300 sztuk również tyle spędzono bydła.

Materiał co do koni był tylko średniego gatunku. ceny dosyć wysokie od zł 200 do 700. Za krowy żądano od zł 150 do zł 250, za wyjątkowo dobre sztuki więcej.

Transakcje były mało ożywione, na co oddziaływał poniekąd brak zupełny handlarzy żydowskich, którzy z powodu obecnych świąt żydowskich nie przybyli na jarmark.

NADZWYŻAJNY ZJAZD ROLNICZY W WĄBRZEŻNIE

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe w Wąbrzeźnie wzywa wszystkich rolników powiatu wąbrzeskiego do wzięcia udziału w nadzwyczajnym zjeździe rolniczym, który się odbędzie dnia 11 kwietnia 1939 roku o godzinie 10,00 w sali p. Kostrzewy, hotel „Dwór Wąbrzeski” w Wąbrzeźnie, poprzedzonym Mszą świętą o godzinie 9,00 w miejscowym kościele parafialnym w Wąbrzeźnie.

Wielki Tydzień

Ostatnia niedziela zwana Palmową rozpoczęła okres zwany Wielkim lub Świętym Tygodniem. Cały Wielki Tydzień poświęcony jest rozpamiętywaniu Męki Pańskiej i wielkich a świętych tajemnic. Z uwagi na mękę Zbawiciela, tydzień ten jest tygodniem bolesnym i żałobnym.... Żałoba ogarnia świat wierzący, a jej wyrazem jest to, iż przedostatnie trzy dni Tygodnia Wielkiego, zwanego także „niemym”, dzwony i organy kościelne milną.

Naród polski ból swój i żalność pamiętki męki Chrystusowej ujął w piękną symbolikę, wyrażającą się w głuchym dźwięku „klekotek”, potrzęsanych w kościele ręką zakrystianina lub ministranta.

Wiejskie kościoły przez długi czas dochowały zwyczaju strzeżenia przez trzy dni ostatnie w Wielkim Tygodniu grobu Chrystusa przez młodych parobczaków, przebranych za żołnierzy. Dziś

w wolnej odrodzonej Polsce w kościołach, gdzie stoi garnizon, pełnią honorową wartę u Świętego Grobu — żołnierze półscy.

Po wsiach w dawnej Polsce istniał także staroświecki zwyczaj chodzenia „z Judaszem”. Gromada wyrostków wiejskich robiła takiego „Judasza” ze słomy, przybierała go w podarte szaty, a trzymając kaletę napełnioną szkłem tłuczonym dla brzęku, szła do kościoła na „ciemną jutrznię” wielko-czwartkową.

Po skończonej jutrzni na cmentarzu chłostano „Judasza” kijami i rabano drewnianymi pałaszami. A wreszcie obszedli całą wioskę i dwór — topiono zwykle „Judasza” w stawie.

Cały Wielki Tydzień poświęcony był dawniej na przygotowania świąteczne. W Wielki Piątek po kościołach przystrajają groby, które wierni tłumnie odwiedzają.

PROGRAM:

Godz. 8 rano zbiórka wszystkich rolników przed biurem T. R. P. przy ulicy Ogrodowej nr 2;

Godz. 8,30 wymarsz wszystkich zebranych pochodem, w szyku zwartym do kościoła; Na czele kroczą będą poczty sztandarowe Kółek Rolniczych;

Godz. 9,00 wysłuchanie Mszy św. na intencję pomyślnego rozwoju rolnictwa z okolicznościowym kazaniem.

Godz. 10,00 zebranie w sali z następującym porządkiem obrad:

- 1) Otwarcie Zjazdu — przywitanie przedstawicieli władz, przedstawicieli organizacji oraz gości;
- 2) Referat — sytuacja gospodarczo - rolnicza i polityka zbożowa;
- 3) Referat — sprawy oddłużeniowe;
- 4) Referat o organizacji rolniczej;
- 5) Dyskusja nad referatami;
- 6) Uchwalenie rezolucji;
- 7) wolne głosy i wnioski;
- 8) Zakończenie zjazdu.

Kola posiadające sztandary obowiązkowo wydelegują poczty sztandarowe w składzie trzech członków.

Z A ZARZĄD

(—) PŁOCIENIAK, prezes T. R. P.

● Kurs przeszkoleniowy Związku Młodej Polski. W ubiegłą niedzielę w sali Rady Miejskiej odbył się ostatni kurs przeszkol. ZMP. oraz zarazem uroczyste przyrzeczenie przeszkolonych.

Zebrań prowadził prezes powiatowy Z. M. P. p. Czapiewski.
W przemówieniu inauguracyjnym omó-

wił wielką i zaszczytną misję Polski stworzenia bloku słowiańskiego na wschodnich rubieżach Europy, zdolnego do odparcia zakusów zabobnych na kraje słowiańskie tak od zachodu jak i wschodu.

W następnym referacie przedstawił w szeroko zakrojonym zarysie drogi jakie prowadzą do urzeczywistnienia dążeń do osiągnięcia dla Polski stanowiska mocarstwowego wśród narodów świata.

Następnie zabrał głos przewodniczący Obwodu O. Z. N. p. Szczuka.

Wspominając o ważnych obradach co dopiero odbytego pierwszego Zjazdu Zarządów Obwodowych O. Z. N. w Warszawie, podkreślił doniesie uchwały i rezolucje tegoż zjazdu w stosunku do organizacji Związku Młodej Polski. Wskazał na hasło, które wypowiedział na tym zjeździe Naczelny Wódz Śmigły-Rydz, jako myśl przewodnią dla społeczeństwa Polskiego „rycerskość”. Zaleta ta doprowadzi Polskę do wielkości, przewycięży przeszłości, które stoją na drodze do Mocarstwowości „a im większy trud — tym większy honor”.

Ostrzegając prezes p. Szczuka w dalszym ciągu swojego przemówienia przed biernością jaką ogarnęła w ostatnim czasie innych słowian i doprowadziła do zagłady ich państwowości. Jeżeli będziemy mieli silnego ducha — będziemy silni!

W ramach kursu wygłosił następnie p. Kochanek treściwy referat pt. „W co wierzymy i o co walczymy”, w którym przedstawił ideologię Związku Młodej Polski.

W dyskusji, która się nad tym referatem wywiązała p. red. Ledwochowski wskazał na konieczność ujęcia zasadniczych wskazań or-

ganizacji w formie dostępnej i jaknajprostszej.

Kandydaci na członków organizacji złożyli uroczyste przyrzeczenie, poprzedzone przemówieniem prezesa p. Czapiewskiego, wskazującym na zasady, którymi kierować się winien członek Z. M. P. w życiu organizacyjnym i publicznym.

Odprawa informacyjno - organizacyjna zakończyła pierwszy ten kurs Z. M. P. na naszym terenie.

● Zakończenie kursów dla przedpoborowych. W ubiegłą środę odbyło się w sali gimnastycznej Powszechnej Szkoły Żeńskiej uroczyste zakończenie kursów dla przedpoborowych.

W sali nastrojowo przystrojonej stanęło w żołnierskim ordynku 115 przedpoborowych. Uroczystość zaszczytlili swoją obecnością p. Starosta Kalkstein i p. Staroscina, p. burmistrz Schwarz, ks. Grochocki, p. dyrektor Habel, p. por. Kołodziej p. mgr. Bzdrega z Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego, instruktor oświaty pozaszkolnej p. Syrek, p. inspektor Marchwicki, kierowniczka Szkoły Powszechnej Żeńskiej p. Lirówna, kierownik Powszechnej Szkoły Męskiej p. Nałęcz, prezesa TCL. p. Żuralska i wiele gości interesujących się ruchem młodych.

Uroczystość zainaugurował p. burmistrz Schwarz, po czym absolwenci kursów zaśpiewali z temperamentem z towarzyszeniem orkiestry 3 piosenki wojskowe.

Następuje piękna patriotyczna inscenizacja strzelecka pod hasłem „Nie damy — słubujemy.”

Absolwent kursów Ojdowski w imieniu zespołu przeszkolonych dziękuje wszystkim, którzy przyczynili się do urządzenia kursów i wnosi okrzyk na Najjaśniejszą Rzeczpospolitą Jej Prezydenta i Naczelnego Wodza.

W imieniu instruktorów kursowych p. Lewandowski J. kieruje do młodzieży przedpoborowej gorący apel, iżby dbała o samokształcenie się przez przynależność do organizacji młodzieżowych a po odbytej służbie wojskowej do Związku Rezerwistów. P. kierownik Neumann przedstawia przebieg pracy na kursach i wzywa biernych, by spełnili swój obowiązek obywatelski i stanęli wiernie przy sztandarze Rzeczypospolitej.

Zwracając się w serdecznych słowach do młodzieży p. Starosta Kalkstein wskazuje na ważne dla państwowości naszej chwili, które obecnie przeżywamy. Jednolita postawa całego narodu dokona cudu i rozpedzi ciemne chmury, które kłębią się nad naszym państwem. Gorąca miłość Ojczyzny, która ożywia nasze organizacje młodzieżowe a w szczególności Związek Strzelecki nie zawiedzie nadzieje, które społeczeństwo pokłada w młodzieży. Licząc na własną siłę i jedność zwyciężymy, a kto nas napadnie złamie się.

By tego dokonać młodzież winna przygotować się do boju który rozstrzygnie wprawie i wiedza żołnierska. Następnie zabiera głos p. inspektor Marchwicki. Podkreśla, że społeczeństwo polskie patrzy z ufnością w przyszłość, że na rozkaz Naczelnego Wodza „maszerować”, cały naród stanie do boju z heroizmem, którym odznaczał się zawsze żołnierz polski.

„Wodzu, jesteśmy gotowi”, było myśla przewodnią nast. przemówienia p. por. Kołodzieja, który zaznaczył, że hufce przedpoborowych stanęły do apelu składając przyrzeczenie nie tylko ofiary krwi, lecz również mienia, co udowodnili zdeklarowaniem swych oszczędności na cele dobrojerania.

W końcowym przemówieniu ks. Grzechowski podniósł, że zgoda harmonijna dwóch najwznioślejszych hasel rycerstwa polskiego „Bóg i Ojczyzna” poprowadzi wojska polskiego do zwycięstwa w boju o najwyższe dobro Narodu Polskiego.

Wspólnym śpiewem hymnu „Boże coś Polskę” zakończono wzniosłą uroczystość.

● Z SREBRNEGO EKRANU. Dziś i jutro w Kinie „SŁOŃCE” o godzinie 17,00 i 20,30 film egzotyczny z życia ludu wiecznych tułaczy pod tytułem:

„CYGANKA”

Żyją akcją na tle życia obozu cygańskiego wieńczą oryginalne melodie cygańskie o swoistym uroku i tęskne romanse słynnego muzycznego zespołu cygańskiego Borah Minnevitsha. W rolach głównych Rochelle Hudson, nowy fenomen dziecięcy Jane Withers i świetny amant Robert Wilcox.

W Wielki Piątek i Wielką Sobotę kino nieczynne.

